

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Praha 2, Botičská 1

Botičská 1, 128 01 Praha 2

Identifikátor školy: 600 004 724

Termín konání inspekce: 9. – 12. březen 2004

Čj.:	01 0194/04-5008
Signatura:	oa2ex514

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve vybraných předmětech (český jazyk a literatura, německý jazyk, základy společenských věd, chemie, biologie/geologie, informatika a výpočetní technika, seminář - literární, společenskovědní a z biologie) v oboru 79-41-K/404 Gymnázium - přírodovědné předměty se čtyřletým studijním cyklem ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve vybraných předmětech (český jazyk a literatura, německý jazyk, základy společenských věd, chemie, biologie/geologie, informatika a výpočetní technika, seminář - literární, společenskovědní a z biologie) v oboru 79-41-K/404 Gymnázium - přírodovědné předměty se čtyřletým studijním cyklem ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech (český jazyk a literatura, německý jazyk, základy společenských věd, chemie, biologie/geologie, informatika a výpočetní technika, seminář - literární, společenskovědní a z biologie) v oboru 79-41-K/404 Gymnázium - přírodovědné předměty se čtyřletým studijním cyklem ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium, Praha 2, Botičská 1 je příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1 na základě dokumentu „Úplné znění zřizovací listiny“ ze dne 26. října 2001. Škola vznikla v roce 1958 (jako JSŠ), od té doby je umístěna v historické budově z roku 1882, která byla organizaci předána hlavním městem Prahou k vlastnímu hospodářskému využití.

V souladu s platným rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení škola sdružuje:

- Gymnázium (kapacita 435 žáků).

Škola realizuje studijní obor:

- 79-41-K/404 Gymnázium – přírodovědné předměty, studium denní, délka studia: 4 r.

V letošním školním roce studuje ve škole celkem 409 žáků ve 13 třídách.

Škola dlouhodobě působí jako fakultní škola Př F UK.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický sbor je stabilizovaný, s minimální fluktuací (přirozené odchody). Celkový počet učitelů včetně vedení školy je 40 (z toho 5 důchodců). Sledované předměty vyučuje 26 učitelů, z nichž převážná část má požadované kvalifikační předpoklady, pouze 4 z nich je nespĺňují (z toho 2 dokončují příslušnou VŠ a 2 mají VŠ vzdělání jiného zaměření). Absenci kvalifikačních předpokladů učitelé nahrazují erudicí a zájmem o zvolený předmět. Aprobace, odbornost a zkušenosti učitelů jsou vhodně využívány při vytváření úvazků. Funkci výchovného poradce kvalifikovaně vykonává druhým rokem učitelka, která v současné době úspěšně dokončila specializační studium.

Struktura členění školy je přehledně stanovena v organizačním schématu, které je spolu s dalšími přílohami součástí „Organizačního a pracovního řádu G. Botičská“, ve kterém jsou jednoznačně konkretizovány pracovní náplně nejen ředitele školy, jeho zástupce a třídních učitelů, velmi podrobně jsou zde vymezeny i povinnosti předsedů předmětových komisí. V dokumentu školy „Hlavní oblasti řízení a kontroly“ je zařazen plán kontrol dle jednotlivých oblastí. Organizační struktura školy je přehledná a funkční. Poradním sborem vedení školy je šest předmětových komisí, které jsou ustaveny pro příbuzné skupiny předmětů. Na závěr školního roku předmětové komise vypracovávají dokument, který se zabývá problematikou plnění učebních osnov, a předávají ho vedení školy. Organizace, plánování a řízení celého mechanismu školy (porady vedení, provozní porady atd.) jsou systematické a operativní (průběžné vyhodnocování zadaných úkolů). K celkovému chodu školy výrazně napomáhá propracovaný informační systém, který využívá standardních mechanismů.

Vedení pedagogických pracovníků je plně v kompetenci ředitele školy, který spolu se svým zástupcem uplatňuje demokratický styl řízení, avšak vyžaduje od všech zaměstnanců odpovědné plnění stanovených úkolů. Prostor a velká váha se přikládají jednání pedagogické rady (ředitel dává důraz na spolurozhodování v některých pedagogických oblastech - považuje to mj. za základ seberealizace učitelů). Z předložených zápisů pedagogických rad vyplývá, že pozornost je věnována zejména výsledkům vzdělávání a výchovy a organizačním záležitostem. Funkce uvádějícího učitele není zřízena, spolupráce nově přichozích je založena na neformální pomoci zkušených učitelů v rámci předmětů, především v metodické oblasti (vzájemné hospitace). Další vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí potřebami školy, vysoký zájem učitelů vedení školy systematicky podporuje.

Již druhým rokem se uskutečnila ve škole tzv. koncepční porada, která se zabývá problematikou výchovně-vzdělávacího procesu a má výrazně inovativní a sebehodnotící charakter (nové formy a metody výuky, příprava rámcových vzdělávacích programů, podpora tvůrčího myšlení, atmosféra školy, evaluace, efektivní škola, hodnotící nástroje atd.). Cílem je naplnění dlouhodobého záměru školy - výrazný kvalitativní posun ve výchovně-vzdělávací oblasti.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole se pro výuku využívají veškeré prostory od přízemí až po třídy v půdní vestavbě. Odborné učebny slouží zároveň jako kmenové třídy. Kmenové učebny jsou dostatečně prostorné, světlé, s kvalitní podlahovou krytinou i nábytkem a jsou udržovány ve vzorné čistotě. Chodby působí příjemným, estetickým dojmem, na stěnách jsou výtvarné práce žáků školy. V přízemí budovy jsou umístěny nové šatní skříňky pro žáky, v suterénu je knihovna a tzv. středisko volného času (viz dále), sociální zařízení je všude velmi kvalitní.

Odborná literatura pro potřeby učitelů je rozmístěna v kabinetech, žákovská knihovna je přehledně a účelně koncipovaná, vyznačuje se pozitivní, podnětnou atmosférou. Knižní fond tvoří dobré zázemí pro individuální četbu žáků i pro plnění jejich studijních povinností. Fond se průběžně doplňuje - v současné době zejména o odbornou literaturu, zastaralé tituly jsou vyřazovány. Pro potřeby žáků je k dispozici menší studovna a jedno pracovní místo s počítačem a přístupem na internet. Knihovna je denně přístupná, je stanovena výpůjční doba, ale podle zájmu a potřeb čtenářů je možno ji rozšiřovat.

Pro potřeby výuky německého jazyka jsou kvalitní materiálně-technické podmínky. Nedostatkem jsou omezené prostorové možnosti. Výuka probíhá v jazykové učebně a v běžných kmenových třídách, zčásti se využívá multimediální učebna. K dispozici je běžná didaktická technika. Pro sebevzdělávání vyučujících a samostatnou práci žáků slouží počítače. Základní učebnice jsou doplňovány dalšími materiály – autentickými texty, pracovními kopiemi, obrazovými materiály, časopisy, audio-videonahrávkami. Vyučující využívají výpůjčních služeb knihovny Goethe institutu.

Pro výuku biologie je k dispozici velmi rozsáhlá sbírka učebních pomůcek, umístěných mj. ve vitrinách na chodbě ve 3. patře, v kabinetu učitelů (odborné knihy, videotéka atd.) a v odborné učebně biologie, která je vybavena ovládacím pultem s funkčními audiovizuálními pomůckami (dataprojektor, snímací kamera, zpětný projektor atd.). Dále jsou zde kvalitní mikroskopy (binokuláry), jejichž množství však neodpovídá počtu žáků ve skupinách při laboratorních cvičeních (cca 3 žáci na mikroskop). Vysoce motivující pro žáky je možnost pozorovat živočichy umístěné v teráriích, akváriích atd.

Předmět chemie se realizuje převážně v odborné učebně (ojediněle v běžných třídách), která je k tomuto účelu vhodně vybavena. Na stěnách jsou vitríny se vzorky chemických látek, periodická tabulka prvků a další materiály s chemickým zaměřením. V učebně je k dispozici video s televizorem, dataprojektor a zpětný projektor i s projekční plochou. Výhodou je sousedství se skladem chemikálií, kabinetem vyučujících a chemickou laboratoří, což umožňuje efektivnější využívání dalších učebních pomůcek a snadnější přípravu demonstračních pokusů při výuce. V učitelském kabinetu je k dispozici odborná literatura, modely chemických vzorců, videokazety a další pomůcky k názorné výuce. Chemická laboratoř menších rozměrů je vybavena 7 pracovními plochami, 4 výlevkami, 1 digestoří, skříňkami na chemické nádoby a otevřenými policovými skříněmi a regály na chemikálie. Laboratorních cvičení se zúčastňuje vždy polovina žáků třídy (cca 15), a to vyžaduje zvýšenou opatrnost při jejich nutném pohybu v průběhu práce. Množství chemikálií, laboratorního nádobí a měřících přístrojů odpovídá nácviku a procvičení základních laboratorních operací, sestavení jednoduchých aparatur a pozorování běžných chemických dějů.

Informatika a výpočetní technika se vyučuje v odborné, esteticky působivé učebně se 14 žakovskými a 1 učitelským PC s vyhovující rychlostí a výkonem. PC mají pevné připojení k internetu. Jsou síťově propojené a umožňují zobrazení činností z učitelského počítače na obrazovky monitorů žakovských PC. Na stěně učebny jsou doplňující obrazové materiály zaměřené k hardwarovému vybavení. Instalovaný software umožňuje naplňování učební osnovy.

Učebnice si žáci pořizují na vlastní náklady, mají je ve všech naukových předmětech, kde je využívají dle potřeby spolu s dalšími informačními zdroji (odborná literatura, texty aj.), avšak v některých předmětech sledované výuky byly hlavním studijním materiálem zápisy žáků v sešitech nebo učiteli zpracované a nakopírované podklady (např. chemie).

Využívání materiálních zdrojů, kontrola stavu a doplňování jednotlivých inventářů sbírek probíhá za účinné spolupráce vedení školy a předmětových komisí, jejichž návrhy v oblasti pořizování nových učebních pomůcek jsou pravidelně konzultovány. Materiálně-technické podmínky zcela zabezpečují plnění učebních osnov sledovaných předmětů.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole je realizován studijní obor 79-41-K/404 Gymnázium – přírodovědné předměty uvedený v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT čj. 27 270/01-21 ze dne 20. listopadu 2001. Škola nevykazuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vzdělávací program studijního oboru je ve školním roce 2003/2004 realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Výuka probíhá podle platných učebních dokumentů – tj. „Učební plán čj. 20 595/99-22 Gymnázium Botičská 1, Praha 2, zaměření 79-02-5/19 – přírodovědné předměty“, schválený MŠMT dne 14. července 1999 (v týdenní časové dotaci je od 2. ročníku 0,5 hodiny navíc oproti generalizovanému učebnímu plánu MŠMT). Dále se řídí učebními osnovami gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schválených MŠMT dne 5. května 1999 pod čj. 20 596/99-22 s platností od 1. září 1999 počínaje 1. ročníkem.

Pro žáky 2. ročníků je vyučován v dvouhodinové dotaci volitelný přírodovědný seminář, od 3. ročníku mají žáci možnost výběru - z široké nabídky 21 volitelných seminárních předmětů si volí 2 semináře a ve 4. ročníku 3 semináře (celkem se jich realizuje ve 3. ročníku 7; ve 4. ročníku 11). Škola nemá v letošním školním roce nepovinné předměty.

Povinná dokumentace je vedena systematicky a pečlivě, je pravidelně kontrolována a zachycuje průkazně průběh a výsledek vzdělávání.

Výuka je realizována v souladu s učebními dokumenty vyučovaného studijního oboru.

Vedení školy provádí kontrolní činnost zejména formou hospitací, pravidelnou kontrolou povinné dokumentace a dalšími mechanismy. Výrazným faktorem při sledování naplňování učebních osnov jsou rozpracované časově-tematické plány. Kontrola jejich plnění je především v kompetenci předsedů předmětových komisí (i na základě hospitací), kteří s výsledky na konci klasifikačních období seznamují ředitele školy. V předložených hodnotících zprávách jsou i náměty a návrhy na řešení (přesun tematických celků, redukce učiva atd.).

Kontrola naplňování učebních osnov je v souhrnu účinná.

Předložený rozvrh hodin respektuje podmínky stanovené příslušnou vyhláškou a psychohygienická hlediska. Zásady pro plynulý chod školy a chování žáků určuje vyvážený vnitřní řád školy, který stanovuje povinnosti i práva žáků, není však restriktivní. Obsahuje pravidla pro klasifikaci (chybně je zde uveden název pro doplňkové zkoušky). Laboratorní řády jsou vytvořeny a umístěny v jednotlivých odborných učebnách, žáci jsou s nimi na začátku školního roku prokazatelně seznámeni. Informační systém používá obvyklé mechanismy, je efektivní a flexibilní, v případě potřeby je upřednostňován osobní kontakt se žáky i zákonnými zástupci. Žáci jsou průběžně informováni třídními učiteli, prostřednictvím informačních nástěnek, rozhlasem, zápisy do studijních průkazů, dvakrát ročně se konají třídní schůzky. Všichni učitelé mají vypsány pevné konzultační hodiny, případně provádějí konzultační činnost dle aktuální situace.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství má ve škole velmi dobrou úroveň, je zabezpečováno zkušenou vyučující, která absolvovala příslušné specializační studium a má v souladu s platnou legislativou snížen úvazek přímé vyučovací povinnosti. Jako člen širšího vedení školy plní i roli poradce ředitele školy. Ve své činnosti se věnuje poradenství při výběru dalšího studia žáků školy, vypracovává statistický přehled o umístění absolventů školy, věnuje se žákům, kteří mají specifické vzdělávací potřeby (i když se nevykazují). Pro každý školní rok zpracovává pro oblast výchovného poradenství promyšlený plán zahrnující všechny oblasti působnosti.

V odborných záležitostech spolupracuje s PPP pro Prahu 2, ve škole je v úzkém kontaktu s koordinátorem protidrogové prevence. Realizace minimálního preventivního programu je zajišťována zodpovědně, výraznější výskyt sociálně-patologických jevů škola nezaznamenává. V této oblasti se staví především na pěstování příznivé atmosféry školy a na soustavném posilování pocitu sounáležitosti s životem školy.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a literatura a literární seminář

Cíle výuky jsou stanoveny přiměřeně, rozsah i hloubka probíraného učiva odpovídají typu školy.

Pro zajištění povinného i volitelného předmětu má škola kvalitní personální podmínky. Každá vyučující má jiný styl výuky, ale vždy se jedná o zkušené vyučující, které svou práci vykonávají kvalitně, profesionálně, zvládají ji jak odborně, tak pedagogicky.

Evidentní je snaha stavět na činnostním učení, takže je výuka podepřena pracovními materiály - uměleckými texty k interpretaci, které vyučující individuálně připravují. Učebnice se při vyučování neuplatňují. Pro individuální četbu žáků je dostatečný knižní fond ve školní knihovně, kde je i nabídka studijní odborné literatury.

U některých vyučujících převažuje tradiční model frontální výuky, s výraznou dominantní rolí učitele, u jiných více interaktivní metoda, kdy vyučující připraví podmínky, odborně žáky vede a výuka spočívá v samostatné činnosti žáků (velmi úspěšně se tato metoda uplatnila v literárním vyučování a zvl. v literárním semináři). Žáci dobře pracovali, byli prací zaujati, zejména tehdy, když byly úkoly voleny účelně a svým obsahem žáky upoutaly (důležitost smysluplných a nikoliv samoúčelných cvičení byla patrná zejména v jazykové a slohové složce předmětu). Náročné činnosti žáky baví, velmi vážně pracují a efektivně spolupracují. Ve všech ročnících byla výuka na velmi dobré úrovni a byla dobře organizována, stavěla jak na práci frontální, tak týmové či individuální. Častým rysem výuky je snaha o to, aby žáci nepřejímali hotové informace, ale aby byla podněcována jejich fantazie, aby přemýšleli o probíraném námětu a prezentovali své postoje. Seminář je pojímán tak, aby prohluboval čtenářské, intelektuální, vyjadřovací a tvořivé schopnosti žáků.

Motivaci výuky věnují vyučující pozornost. Nejlépe se projevila tehdy, když žáci dostali možnost vlastního výběru (např. vlastní volba básně k recitaci, volba z několika možností při zadání úkolu), nebo když byli vtaženi do práce hledáním odpovědi na otázku „proč?“ u témat, která je umělecky zaujala.

Vyučování má příznivé klima, učitelé mají potřebnou a zcela přirozenou autoritu, žáci jsou otevření. Každý žák má příležitost k vyjádření a je respektováno jeho právo na vlastní názor.

Způsob upevňování a ověřování znalostí žáků mají vyučující dostatečně promyšlen, pololetní písemné práce v českého jazyka, které jsou stanoveny učebními osnovami, jsou řádně opraveny a vyhodnoceny. Zejména při kooperativních činnostech je žákům vytvářen prostor pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělání a výchovy v předmětu český jazyk a literatura a zvláště v literárním semináři jsou hodnoceny jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech základy společenských věd a společenskovědní seminář

Vyučující koncepčně zpracovali jednotlivé složky předmětu do čtyř ročníků. K dílčím nedostatkům patří skutečnost, že některá témata nejsou do časově-tematických plánů rozpracována v návaznosti na požadavky učebních osnov.

Pro výuku základů společenských věd má gymnázium velmi dobré personální zajištění, obě vyučující, u nichž proběhly hospitace, mají výrazné pedagogické nadání, obrovský elán, svou přímou pedagogickou práci zvládají úspěšně.

Výuku vhodně doplňují individuálně připraveným pracovním materiálem, případně doporučenou literaturou.

Uplatňují jak výklad kombinovaný s řízeným rozhovorem, tak diskusi nad problémy, pracují frontálně i se skupinami, vždy v souladu s charakterem probíraného učiva. Diskuse se uplatňuje v maximální míře, je věcná, názoru každého žáka je dáвана potřebná váha, ve vyučování jsou mezi učitelem a žáky především partnerské vztahy. Všechny třídy velmi dobře spolupracují, žáci přicházejí s podněty. Pokud výuka vycházela z konkrétních problémů, konkrétních pracovních materiálů a na těch byla postavena vlastní smysluplná činnost žáků směřující ke stanovenému naukovému cíli, byli žáci více vtaženi do práce (např. v tématu věnovaném příčinám rostoucí kriminality mládeže). Méně tehdy, kdy probíhal výklad a informace byly následně dokumentovány konkrétním příkladem. Ve společenskovědním semináři je výuka pojímána tak, aby prohlubovala a posilovala studijní dovednosti žáků v maturitním ročníku.

Při vyučování panuje otevřená, pozitivní atmosféra a klima signalizující vzájemnou důvěru. Je příkladem výchovy k toleranci.

Hodnocení žáků je přiměřené, v souladu s posláním předmětu není stresující, ale má spíše oceňující význam.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu základy společenských věd a ve společenskovědním semináři jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce

Výuka předmětu je v souladu s učebním plánem. V posledních dvou ročnících je vhodně doplněna konverzací v německém jazyce jako volitelným předmětem. Vyučující tak mají prostor pro systematizaci učiva a pro přípravu k maturitní zkoušce. Učivo je rozvrženo prostřednictvím tematických plánů, které odpovídají osnovám.

Předmět německý jazyk zajišťují čtyři učitelky s různou délkou praxe. Všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou. Vedení školy umožňuje a podporuje jejich další vzdělávání. Využívá se především programová nabídka pedagogického centra a semináře pořádané vydavatelem učebnic. Ve škole byla zřízena předmětová komise, která koordinuje činnost jednotlivých vyučujících. Přínosem je jejich neformální spolupráce a vzájemné hospitace.

Bezprostřední příprava vyučujících na hodiny byla zodpovědná. Pozitivním jevem je, že se zpravidla nezaměřovaly pouze na věcnou stránku výuky, ale věnovaly pozornost také organizaci hodin a efektivním formám práce. V některých hodinách byla situačně začleněna výuka reálií německy mluvících zemí.

Žáci ve sledovaných hodinách pravidelně pracovali se základními učebnicemi, kopírovanými materiály, obrázky, samozřejmostí bylo využití didaktické techniky pro poslech

s porozuměním a nácvik správné výslovnosti. Kvalifikovanost vyučujících se projevila v odborné a věcné správnosti sledované výuky. Hodiny byly vedeny v přiměřené míře v němčině.

Hospitace proběhly u všech vyučujících ve všech ročnících. Kladem je, že převažovaly hodiny založené na tvořivém přístupu vyučujících a na podpoře aktivního učení žáků. Učitelky postupovaly systematicky, dbaly na časté opakování již osvojeného učiva, na kontrolu výsledků učení. V některých hodinách převažovaly frontální formy práce, většinou se však dařilo zvolenými metodami a střídáním činností žáky aktivizovat a vytvořit prostor pro jejich vyjádření. Často byly zařazovány kooperativní činnosti, žáci pracovali ve dvojicích a vyučující se jim průběžně věnovaly. Tyto činnosti přirozeně rozvíjely komunikativní a sociální dovednosti žáků a podporovaly jejich osobnostní rozvoj.

Hlavními motivačními prvky byly názorné ukázky, autentické materiály a zajímavosti. Vyučující průběžně shrnovaly jednotlivé činnosti a využívaly zpětnou vazbu pro hodnocení. Některým vyučujícím se dařilo motivovat žáky vlastním osobním zaujetím. Výraznou motivací pro žáky jsou zájezdy do německy mluvících zemí a výměnné pobyty. Žáci se účastní konverzačních soutěží v německém jazyce, škola rozvíjí zahraniční kontakty.

Výsledky vzdělávání jsou zjišťovány obvyklými způsoby. Kontrolované písemné práce žáků vycházely z probraného učiva. Ve všech případech byly pečlivě opraveny a objektivně klasifikovány podle předem stanovených kritérií. Výsledky vzdělávání jsou analyzovány na schůzkách předmětové komise a na klasifikačních poradách.

Vzájemná komunikace mezi učitelkami a žáky probíhala téměř vždy na partnerské úrovni. Vyučující přistupovaly k žákům vstřícně s přiměřenou tolerancí. Příznivé je, že žáci měli často prostor pro formulaci a vyjádření vlastního názoru. Vyučující podporovaly komunikativní dovednosti žáků, dbaly na správnou výslovnost.

Průběh a výsledky vzdělávání v německém jazyce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii

Chemie se vyučuje ve všech ročnících, v 1. – 3. ročníku je dvouhodinová týdenní dotace posílena o půlhodinu, která je blokově věnována laboratorním cvičením. Ta jsou nadále rozšiřována ve 2. ročníku ve volitelném předmětu – přírodovědný seminář. Ve 4. ročníku je probrané učivo hlouběji rozvíjeno v semináři z chemie. Učitelé mají v souladu s učební osnovou vypracovány tematické plány, v nichž je učivo rovnoměrně rozvrženo. Přestože je průběžné naplňování těchto plánů pravidelně sledováno (i v rámci předmětové komise), dochází občas k dílčím časovým posunům, nejčastěji z důvodu nemoci vyučujícího. Občas vzniká mírné zpoždění i v důsledku rozsáhlejšího výkladu určitých témat a zvýšeného zájmu žáků. Vlastní příprava učitelů na výuku je důkladná nejen po stránce odborné, ale obsahuje i promyšlenou strukturu výuky a přípravu audiovizuální techniky, odborných textů a dalších názorných ukázek.

Chemii vyučuje šest učitelů, z nichž čtyři mají vysokoškolské vzdělání k výuce tohoto předmětu a dva učitelé na zkrácený úvazek (zastupují vyučujícího po dobu výkonu vojenské civilní služby) jsou studenty posledního ročníku příslušné vysoké školy. Tím je zajištěna vysoká odbornost výuky, vhodný výběr metod a forem a je patrný značný vztah vyučujících k předmětu. Všichni učitelé chemie předložili platný doklad o proškolení autorizovanou osobou týkající se nakládání a manipulace s chemickými látkami.

Materiální zázemí v odborné učebně i v chemické laboratoři je pravidelně a účelně využíváno a vede ke zvýšení názornosti výuky i praktickému ověření chemických vlastností látek a chemických dějů.

Základem výchovně-vzdělávacího procesu je odborně správný výklad, do kterého jsou učiteli účelně vkládány aktivizační dotazy, jež vedou žáky k hledání souvislostí a k vyvozování a zobecňování nových poznatků, občas také ke konfrontaci s praktickým využitím, příp. s vlastními poznatky. Důsledkem je časté zapojování žáků do výuky a pokládání rozšiřujících dotazů. Pochopení učiva usnadňuje efektivní využití zpětného projektoru, dataprojektoru, demonstrační pokusy i předání vypracovaných odborných podkladů. Systematická práce s učebnicí nebo uvádění odkazů na ni byly ojedinělé. Tempo výuky je přiměřené a umožňuje žákům aktivní zapojení do výuky. Ověřování předchozího učiva probíhá ústním či písemným zkoušením přiměřeného rozsahu, frontálním opakováním i netradičním kvízem. Po vypracování písemných testů je vždy vyčleněn prostor na vysvětlení správného řešení. Při opakování je kladen důraz na základní pojmy a pochopení dějových souvislostí. Méně je využíváno průběžné ověřování pochopení aktuálně probíraného učiva.

Laboratorní cvičení vhodně doplňují teoretické vyučování a učitelům se většinou daří je s ním časově propojit. Zadané laboratorní úkoly dostávají žáci v písemné podobě a jejich rozsah udržuje žáky trvale v činnosti. Z důvodu materiálních podmínek je možná pouze skupinová výuka (2 – 3 žáci), popř. je ukázán demonstrační pokus. Ze stejných příčin je pro učitele velmi nesnadné sledovat aktuální činnost všech žáků, zejména to, zda dodržují veškeré stanovené postupy a bezpečnostní zásady, jež dosud nemají ani ve vyšších ročnících zcela osvojeny. Výsledky práce žáků jsou učiteli kontrolovány, ale není hodnocen její průběh. Výstupem z laboratorních cvičení je žákovský protokol.

Motivace žáků je často dána vlastním zájmem o chemii, který je vhodně rozvíjen atraktivními pokusy v laboratorních cvičeních i odkazy na praktické využití získaných poznatků.

Pozitivní klima ve výuce vytváří komunikativní prostředí a korektní partnerské vztahy mezi učiteli a žáky. Vzniká tak dostatečný prostor pro diskusi a argumentaci, žáci jsou vedeni k vytváření vlastních názorů a postojů.

K výše uvedenému přispívá funkční systém hodnocení žáků, se kterým jsou předem seznámeni. Klasifikace ve sledovaných hodinách byla objektivní a většinou zdůvodněná. Hodnocení je méně efektivně využíváno v laboratorních cvičeních.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii a v semináři z chemie jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informatice a výpočetní technice

Předmět se v souladu s učebními dokumenty vyučuje pouze v 1. a 4. ročníku podle promyšleně sestavených tematických plánů. Předepsaná oblast databázových programů (škola nemá nakoupené licence) je vhodně demonstrována v tabulkovém programu, žáci se tak seznamují se základními pojmy a postupy v této oblasti. Příprava vyučujících na výuku je systematická a velmi důkladná. Mají vytvořeny soubory ukázkových a aplikačních příkladů, které umožňují osvojení uživatelských funkcí příslušného softwaru a jejichž náročnost odpovídá schopnostem a věku žáků.

Informatiku a výpočetní techniku vyučuje jedna učitelka, která má vysokoškolské vzdělání k výuce tohoto předmětu, a jeden učitel, jehož vysokoškolské studium nebylo zaměřeno na výuku tohoto předmětu. Na kvalitu výuky neměla absence odborné a pedagogické způsobilosti tohoto učitele negativní dopad, spíše naopak (byly zadávány příklady směřující k praktickému využití a často založené na mezipředmětové provázanosti).

Materiální vybavení učitelé v průběhu vyučování maximálně využívají, a tím se jim úspěšně daří zvyšovat názornost výuky a efektivně využívat čas vyčleněný na jednotlivá témata.

Výuka předmětu je založena na vhodném střídání času věnovaného k seznámení s novými a na předcházející učivo navazujícími postupy (doplněné názornou ukázkou) s časem

určeným k jejich procvičení. Při něm žáci učivo nejen aplikují, ale hledají vlastní řešení. Důraz je kladen na jejich kreativitu, méně jsou zařazovány příklady s jednotným zadáním mapující aktuální stav jejich znalostí a dovedností. V několika případech byl rozsah předváděných postupů větší, což při procvičování vedlo k nerovnoměrnému vytížení některých žáků. V průběhu výuky učitelé pravidelně sledují činnost všech žáků, v případě nesnáží poskytují individuální rady. Zároveň se je snaží vést k samostatnému vyhledávání zdrojů informací a účelně s nimi pracovat. Celkový rozsah osvojeného učiva odpovídá širšímu uživatelskému využití jednotlivých programů.

Praktický význam zadávaných příkladů je hlavním motivačním prvkem, který je vhodně doplňován pravidelnou klasifikací a v případě učitele i kladným hodnocením průběžných znalostí. Pozitivně také působí vytvoření klidné pracovní atmosféry a estetický vzhled učebny.

Vstřícný přístup učitelů k žákům a vzájemný respekt je základem příznivého klimatu ve výuce. Žáci mohou využívat učebnu k individuální práci nejen v odpoledních hodinách, ale i o přestávkách, navíc v této době navštěvují pravidelné konzultace učitelů.

Hodnocení žáků v průběhu školního roku je pravidelné, s jeho zásadami jsou všichni předem seznámeni, stejně tak následně i s výsledky zadaných úkolů. Jejich náročnost odpovídá stanoveným cílům a vypovídá o stavu získaných kompetencí. Úroveň znalostí a dovedností všech žáků je učiteli průběžně sledována, v případě potřeby je jim nabízena konzultace.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informatice a výpočetní technice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v biologii/geologii a v semináři z biologie

Předmět vyučuje šest učitelů, z nichž pouze jeden nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (student 5. ročníku příslušné VŠ, který ve škole pracuje na zkrácený pracovní úvazek). Pedagogická praxe, až na dvě výjimky (9 let, 41 let), je u těchto učitelů velmi krátká, přesto tato skutečnost nemá negativní vliv na kvalitu sledované výuky. Učitelé nedostatek zkušeností nahrazují entuziasmem a výrazným zaujetím pro předmět a snahou předat své vědomosti v co nejširším záběru učiva svým žákům.

Výuka probíhala v souladu se schváleným učebním plánem a kvalitně vypracovanými tematickými plány (s výjimkou semináře). Vzhledem k přírodovědnému zaměření školy došlo k výraznému posílení hodinové dotace předmětu – ve všech ročnících jsou zařazeny dvě hodiny, v 1. – 3. ročníku navíc cyklicky se opakující biologická cvičení (spolu s chemií a fyzikou), ve 2. ročníku jako volitelný předmět přírodovědný seminář – různá nabídka témat v jednotlivých čtvrtletích (etologie, fyziologie rostlin, biologie buňky atd.). Žáci 3. – 4. ročníku dle volby navštěvují seminář z biologie. Ve 2. ročníku probíhá týdenní biologicko-geografický kurz (např. Moravský kras). Maturitní témata svým rozsahem pokrývají široké spektrum učiva (menší důraz je kladen na ekologii). Bezprostřední příprava učitelů na výuku je odpovědná a promyšlená, až na výjimky (dlouhodobá nemoc dvou vyučujících) je v časovém souladu s předloženými plány, zohledňuje schopnosti žáků i odbornost učitelů.

Výuka probíhala převážně v odborné učebně biologie, která je zaměřena k předmětu, případně v klasických kmenových učebnách. Učebnice v hodinách používali žáci pouze výjimečně. Učitelé často využívali audiovizuální techniku (dataprojektor, snímací kameru, zpětný projektor, video), prezentační programy, odborné texty s obrázky, ukázky živých přírodnin (mechy), mikroskopy atd. Žáci pravidelně aktivně pracovali s připravenými testy a pracovními listy. Laboratorní práce, které umožňují žákům vlastní pozorování a vyvozování závěrů, se uskutečňují v odborné učebně, jejíž vybavení vyhovuje prováděným činnostem.

Ve sledované výuce převládaly vhodně volené frontální metody, ve kterých se střídal výklad (metodicky dobře strukturovaný a odborně na velmi vysoké úrovni) s řízeným rozhovorem. Občas byla žákům zadána samostatná práce. Vyučující dokázali aktualizovat probírané učivo a někdy aktivizovat žáky k živé diskuzi, prostor pro jejich zapojení byl většinou vytvářen. Často byli vedeni k vyvozování závěrů na základě příkladů z přírody, vždy byly zdůrazňovány ekologické souvislosti. Někteří žáci měli velmi dobrou schopnost formulovat a vyjadřovat své názory, komunikovat, občas se učitelé spokojili s heslovitými odpověďmi. Využíváním názornosti, mezipředmětových vztahů, dalších zdrojů informací a poznatků z laboratorních prací jsou žáci vedeni k aplikování učiva a k pochopení příčinných souvislostí, výjimečně byly rezervy v návaznosti na předchozí znalosti (např. ze ZŠ) a jejich využívání.

Učitelé v průběhu laboratorních cvičení sledují pracovní postupy žáků, poskytují jim odborné rady a podporují samostatné řešení zadaných úkolů. Úroveň jejich dovedností a manuální zručnosti byla velmi dobrá. Zpětná vazba ověřující průběžné i závěrečné pochopení učiva byla využívána průměrně. Průběžně žáci z laboratorních cvičení zhotovují protokoly, jejichž úroveň je v jednotlivých třídách velmi rozdílná.

Forma seminářů je volena s ohledem na prezentaci jednotlivých biologických témat, na zájem žáků a požadavky k přijímacímu řízení na VŠ přírodovědného zaměření. Žáci jsou zde aktivně zapojováni formou referátů, z nichž některé měly vynikající úroveň (např. klepítkatci), a písemným zpracováním určitých předem daných témat. Většinou se daří semináře vést tak, aby žákům poskytovaly nadstandardní, komplexně shrnující a rozšiřující biologické poznatky.

Motivační a aktivizující prvky se v průběhu hodin, až na výjimky, pravidelně uplatňovaly. Neustále byl zdůrazňován význam získaných vědomostí, mezipředmětové propojení informací a jejich následné uplatnění. Výrazně se zde promítlo zaujetí učitelů, které tak pomáhá vytvářet pozitivní vztah žáků k předmětu.

Hodnocení se řídí interními pravidly pro klasifikaci; ve sledované výuce probíhalo standardními způsoby, bylo objektivní a zdůvodněné. Průběžné hodnocení plnilo efektivně svou motivační funkci. Žáci se pravidelně účastní soutěží (Poznej a chraň pražskou přírodu), olympiád (kat. B,C,D) a exkurzí s tematickým zaměřením.

Učitelé přirozenou autoritou a svým verbálním i neverbálním projevem vytvářeli příznivou pracovní atmosféru, svědčící o jejich vstřícném a demokratickém přístupu k žákům.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v biologii/geologii jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky jednotlivých tříd a ročníků jsou porovnávány standardními metodami, následně se pak analyzují a hledají příčiny eventuálního zhoršení prospěchu a přijímají případná opatření. Zpětnou reflexi o kvalitě a úrovni školy jsou úspěchy a účast žáků na soutěžích, přehlídkách a zejména úspěšnost absolventů při přijímacím řízení na vysoké školy (průměr přijatých absolventů školy ve školním roce 2002/2003 byl 77%). Celkově je úspěšnost při přijetí k vysokoškolskému studiu dlouhodobě nadprůměrná. Škola porovnává úspěšnost přijetí žáků na VŠ, na základě údajů ÚIV, s dalšími čtyřletými gymnázii v Praze (formou grafického znázornění). Výrazným evaluačním dokumentem je výroční zpráva o činnosti školy, ve které se mj. vyhodnocují jednotlivé oblasti (jejich klady a zápory).

V předchozích školních letech byly žákům pravidelně zadávány testy Kalibro. V cizích jazycích žáci procházejí vstupními rozřazovacími testy a podle výsledků se dělí do skupin. Ve škole se realizovaly v únoru 2004 tzv. „Maturity nanečisto“ (CERMAT).

Všichni žáci 2. ročníků si pravidelně volí a zpracovávají témata ročníkových prací (BROČ), případně se někteří zúčastňují SOČ (často v návaznosti na BROČ).

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy sledované výuky ve studijním oboru 79-41-K/404 Gymnázium - přírodovědné předměty vzhledem ke schváleným učebním dokumentům je velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekční činnosti se realizovala tematicky zaměřená inspekce **Výuka německého jazyka na základních a středních školách**. Její výsledky budou zpracovány v celostátním měřítku a zveřejněny v souhrnné zprávě.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

Středisko volného času nabízí žákům gymnázia prostorové zázemí a různé aktivity pro volný čas. Centrem je studentský klub, který má své místo v upravených prostorách suterénu školy. Je zde k dispozici vybavení pro sportovní aktivity, keramická dílna, fotokomora a knihovna. Středisko nabízí činnost v několika kroužcích, které jsou realizovány v návaznosti na zájem žáků. Podílí se na organizaci četných akcí, některé již patří k tradicím gymnázia Botičská (zahradní slavnost v závěru školního roku, sportovní turnaje, vědomostní soutěž Toulky Prahou, fotogalerie), jiné jsou novinkou tohoto školního roku (festival amatérského filmu).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 20. listopadu 2001 s čj. 27 270/01-21
2. Úplné znění zřizovací listiny vydané Radou hlavního města Prahy ze dne 26. října 2001
3. Výkaz o gymnáziu-střední odborné škole-konzervatoři Škol (MŠMT) V 7-01 podle stavu k 30. 9. 2003
4. „Učební plán čj. 20 595/99-22 Gymnázium Botičská 1, Praha 2, zaměření 79-02-5/19 – přírodovědné předměty“ schválený MŠMT ČR dne 14. července 1999
5. Učební osnovy gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schválené MŠMT ČR dne 5. května 1999 pod čj. 20 596/99-22 s platností od 1. září 1999 počínaje 1. ročníkem
6. Tematické plány učitelů v předmětech (český jazyk a literatura, německý jazyk, základy společenských věd, chemie, biologie/geologie a informatika a výpočetní technika, seminář - literární, společenskovědní, z biologie) na školní rok 2003/2004
7. Rozvrh hodin tříd i učitelů platný ke dni zahájení inspekce
8. Třídní knihy, třídní výkazy - školní rok 2003/2004
9. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2003/2004, protokoly o přijímacím řízení žáků do 1. ročníku školního roku 2003/2004

10. Osobní dokumentace žáků studijního oboru 79-41-K/404 Protokoly o maturitní zkoušce ve školním roce 2002/2003
11. Gymnázium – přírodovědné předměty ve školním roce 2003/2004
12. Vnitřní řád Gymnázia Botičská 2003/2004 (školní řád)
13. Personální dokumentace učitelů předmětů (český jazyk a literatura, německý jazyk, základy společenských věd, chemie, biologie/geologie a informatika a výpočetní technika, seminář - literární, společenskovědní, z biologie) a výchovného poradce - školní rok 2003/2004
14. Jmenování ředitele školy do funkce ze dne 31. srpna 1998 vydané MŠMT ČR pod čj. 25 315/98-26; výsledky periodického hodnocení ze dne 5. února 2004 vydané MHMP (potvrzení ve funkci)
15. Jmenování zástupce ředitele do funkce vydané ředitelem školy ze dne 21. srpna 1998
16. Kniha úrazů
17. Interní dokumenty školy: Organizační a pracovní řád G. Botičská, „Hlavní oblasti řízení a kontroly – Plán kontrol“, měsíční plány – školní rok 2003/2004
18. Analytické zpracování prospěchu a chování žáků za 1. pololetí školního roku 2003/2004
19. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2003/2004
20. Přehled témat ročníkových prací Gymnázia Botičská (BROČ) na školní rok 2003/2004 a jejich zpracování žáky 2. ročníku
21. Zápisy z pedagogických rad a koncepčních porad - školní rok 2003/2004
22. Zápisy předmětových komisí ve školním roce 2003/2004
23. Okruhy maturitních témat z chemie, biologie, informatiky a výpočetní techniky ve školním roce 2002/2003

ZÁVĚR

Škola má ve sledované oblasti velmi kvalitní personální podmínky vzdělávání a výchovy. Složení pedagogického sboru je stabilizované, výuka je pozitivně ovlivněna jak učiteli s dlouholetou praxí, tak i mladšími, kteří sice mají menší zkušenosti, ale většinou pracují s velkým profesním zaujetím. Běžnou součástí organizačního chodu školy je dobrá koordinace práce všech zaměstnanců, kvalitní činnost předmětových komisí a důsledná kontrolní činnost. Pozitivním rysem je snaha o inovaci a sebehodnocení pedagogické práce. Materiálně-technické podmínky jsou ve sledované oblasti celkově velmi dobré (v rámci omezených prostorových možností) a umožňují naplňovat vzdělávací program školy. V hospitovaných hodinách byla účelně používána didaktická technika, odborné texty atd., to vedlo k zvýšení názornosti.

Výuka sledovaných předmětů je v souladu s platnými učebními dokumenty. Zodpovědná příprava se v hodinách projevovala vysokou odbornou úrovní, účelnými metodickými postupy, vedoucími k většímu zapojení žáků a k týmové práci. Žáci jsou pravidelnou průběžnou aktivizací směřováni k hledání souvislostí, vyvozování závěrů a aplikaci praktických zkušeností, což je umocněno v přírodovědných předmětech vysokým počtem laboratorních cvičení. Žáci jsou systematicky vedeni k využívání dalších informačních zdrojů ke studiu i k rozvoji vlastní osobnosti (seminární práce, referáty).

Výsledky vzdělávání jsou pravidelně sledovány, podrobně analyzovány a vedení školy spolu s pedagogickým sborem se snaží o inovativní přístup a koncepční řešení výchovně-vzdělávacího procesu.

Pracovní atmosféra a příznivé klima jsou založeny na partnerských vztazích mezi učiteli a žáky, kteří projevují sounáležitost se školou. Výsledky vzdělávání a úspěchy žáků, především v oblasti přírodovědného zaměření, přispívají k pokračování tradic školy.

Škola udržela od poslední inspekce vysokou kvalitu práce v oblasti řízení školy i výchovně-vzdělávacího procesu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslava Kněnická	Kněnická v.r.
Členové týmu	Mgr. Hana Zvoníková	Zvoníková v.r.
	Ing. Milan Chmelař	Chmelař v.r.
	PhDr. Marie Stolbenková	Stolbenková v.r.

V Praze dne: 23. března 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. 3. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Ivan Šafařík – ředitel školy	Šafařík v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního

týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy krajský úřad – odbor školství Magistrátu hl. m. Prahy, Praha 9, Učňovská 1/100	19. 4. 2004	01 0194/04-5008
Zřizovatel – Hlavní město Praha, Praha 1, Mariánské nám. 2	dtto	dtto

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.